

STUDYING THE BEHAVIOR OF AXIAL FUSE TO INCREASE THE DUCTILITY OF CONCENTRIC BRACES

R. Abbasnia

Department of civil engineering,
University of science and technology
of Iran. Abbasnia@iust.ac.ir

R. Ahmadi

R. Ahmadi, Building And
Housing Research Center
of Iran.
r_ahmadi@iust.ac.ir

A.R. Beheshti

M.S. student of structural
engineering, University of science
and technology of Iran.
beheshti.alireza@gmail.com

Abstract: In this article, a new energy dissipater (Yielding steel) will be introduced. This dissipater is made of two short plates, and is installable at the brace ending of braced frames, in order to increase the ductility and earthquake energy absorbent. When an earthquake happens, the dissipater member absorbs significant part of applied energy to the structure by entering to inelastic phase and forming axial plastic hinges. In this way it prevents other structural members from entering to inelastic phase and also buckling of braced members, or it may postpone them. These plates are designed in a way that enter to inelastic phase before the brace buckles. This article inspect the stability and hysteretic behavior of this dissipater. The stresses and deflections have been studied by using a non-linear finite elements analysis under cyclic loadings in ANSYS software. The results indicate that existence of plates have effectively increased the ductility and in addition to easy installation of this member at the end of the brace, we can expect of a suitable fuse performance from it.

بررسی رفتار کنترل کننده محوری جهت افزایش شکل پذیری مهاربندهای هم محور

رضا عباس نیا، رسول احمدی و علی رضابهبشتی

چکیده: در این مقاله، نوع جدیدی از مستهلک کننده انرژی (فلزی جاری شونده) معرفی می شود. این مستهلک کننده به شکل دو تسمه کوتاه ساخته شده و در سازه های مهاربندی به منظور بالا بردن شکل پذیری و جذب انرژی زلزله، در انتهای مهاربند قابل نصب است. هنگام وقوع زلزله، عضو مستهلک کننده قسمت قابل توجهی از انرژی ورودی به سازه را با ورود به مرحله غیرالاستیک و تشکیل مفاصل خمیری محوری، جذب کرده و بدین صورت از ورود دیگر اعضای سازه به مرحله غیرالاستیک و همچنین کمانش اعضای مهاربندی جلوگیری کرده و یا آنرا به تعویق می اندازد. این تسمه ها طوری طراحی می شوند که قبل از کمانش مهاربند، وارد ناحیه غیر الاستیک شوند. در این مقاله پایداری و رفتار هیسترتیک مستهلک کننده مورد بررسی قرار گرفته، تنشها و تغییر شکلها با استفاده از تحلیل استاتیکی غیر خطی به روش المان های محدود و تحت اثر بارهای رفت و برگشتی در ANSYS مطالعه شده است. نتایج بدست آمده حاکی از آن است که وجود تسمه ها باعث افزایش قابل توجه شکل پذیری شده و می توان علاوه بر اجرای ساده این عضو در انتهای مهاربند، عملکرد مناسبی را نیز به عنوان فیوز (کنترل کننده) از آن انتظار داشت.

کلید واژه: شکل پذیری، طول آزاد، مهاربند هم محور، هیستریسیس، CBF

تاریخ وصول: ۸۶/۵/۱۵

تاریخ تصویب: ۸۸/۲/۷

دکتر رضا عباس نیا، دانشیار، دانشکده عمران، دانشگاه علم و صنعت ایران، Abbasnia@iust.ac.ir

رسول احمدی، استادیار، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، r_ahmadi@iust.ac.ir

علی رضابهبشتی، دانشجوی کارشناسی ارشد سازه، دانشکده عمران، دانشگاه علم و صنعت ایران، beheshti.alireza@gmail.com

انجام داده‌اند. از جمله روش‌های دیگر بکاربردن المان‌های خمشی، استفاده از المانی با رفتار خمشی ساخته شده از صفحات مثلثی [۷] و لوزی شکل فولادیست که توسط Sung و همکارانش [۸] طراحی و مورد آزمایش قرار گرفت. نوع جدیدی از المانهای خمشی، المان حلقوی می باشد که در این زمینه عباس نیا و همکاران [۹] تحقیقات زیادی را انجام داده‌اند. هریک از این المانها علاوه بر نقاط قوت نقاط ضعفی دارند. از جمله نقاط ضعف المان‌های مذکور که در تمام آنها مشترک است، می توان به نحوه اجرا و نیاز به نیروی متخصص جهت نصب آنها اشاره نمود. وجود این نقاط ضعف باعث شده تا محققان به دنبال المان‌های با ضعف کمتر یا بدون ضعفی باشند، المان معرفی شده در این مقاله نیز در این راستا می باشد.

۲. مبانی ایده

ضعف عمده اعضای فولادی در برابر بارهای فشاری است. عضو در برابر بارهای محوری فشاری، کمانه کرده و قابلیت خود را درباربری از دست می دهد. این ضعف در مهاربندهای تحت فشار چشمگیر تر است. بنا بر این چنانچه بتوان کمانش اعضای تحت فشار را کنترل کرد، با توجه به خصوصیت ذاتی فولادهای متداول ساختمانی، که همانا شکل پذیری آنها می باشد، می توان رفتار یکسانی در کشش و فشار از مهاربندها انتظار داشت. بنابر این در این مقاله سعی بر آن است که المانی پیشنهاد و مورد بررسی قرار گیرد که ضمن استفاده از خصوصیت ذاتی فولاد (شکل پذیری)، در نصب و اجرا نیز ساده باشد. این المان که در این مقاله کنترل کننده محوری نامیده شده است، با استفاده از خواص فولاد شکل پذیر و با ایجاد یک خروج از مرکزیت نسبت به محور مهاربند می تواند سبب افزایش شکل پذیری شده و نقش یک فیوز (کنترل کننده) را بازی کند.

کنترل کننده محوری از دو تسمه کوتاه تشکیل می شود که این تسمه ها به صفحات اتصال متصل می گردند (شکل های ۱ و ۲). هنگام وقوع زلزله عضو مستهلک کننده قسمت قابل توجهی از انرژی ورودی به سازه را با ورود به ناحیه پلاستیک و تشکیل مفاصل خمیری محوری، مستهلک کرده و بدین صورت از ورود دیگر اعضای سازه به ناحیه پلاستیک و همچنین کمانش اعضای مهاربندی جلوگیری کرده و یا آنرا به تعویق می اندازد. این تسمه هاتوری طراحی می شود که قبل از کمانش مهاربند وارد ناحیه غیر الاستیک شده باشند.

استفاده از تسمه ها به شکلی که ذکر شد باعث خواهد شد که این المان، نقش یک فیوز (کنترل کننده) برای کمانش عضو مهاربند را نیز انجام دهد. بعد از وقوع زلزله، تسمه های فولادی انتهایی مهاربند به دلیل تغییر شکلهای پلاستیک آسیب خواهند دید که مستلزم تعمیر و بازسازی است، اما این تعمیر و بازسازی به اتصال گوشه مهاربند و تعویض تسمه های فولادی محدود است. در شکل ۱ نحوه قرار گیری تسمه ها در قاب مهاربندی شده نشان داده شده است.

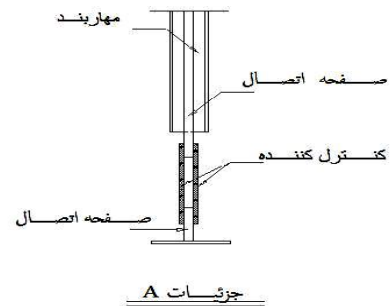
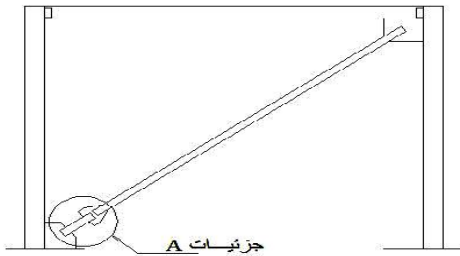
۱. مقدمه

فلسفه طراحی سازه‌های مقاوم در برابر زلزله را می‌توان در سه بخش طبقه بندی کرد: ۱. سازه‌ها باید دارای سختی جانبی کافی برای کنترل تغییر مکانهای هر طبقه باشند. به طوریکه در هنگام وقوع زلزله‌های کوچک اما متنوب، خسارتی به المانهای غیرسازه‌ای وارد نشود. ۲. هنگام وقوع زلزله‌های متوسط خسارتهای کم به المانهای غیرسازه‌ای مجاز است، اما اعضای سازه‌ای باید ظرفیت لازم برای باقی ماندن در ناحیه الاستیک را داشته باشند و خسارتی نبینند.

۳. هنگام وقوع زلزله‌های شدید و نادر سازه باید آنقدر شکل پذیر باشد تا فرو نرزد. تامین شکل پذیری سازه‌ها متأثر از رفتار غیرخطی اعضا و اتصالات آن در زمان وقوع زلزله است که تعمیر و بازسازی آن بعد از وقوع زلزله، تابع گستردگی المانهای مقاوم در کل سازه خواهد بود. به همین دلیل تعمیر و بازسازی سازه‌های با سیستم قاب خمشی از هزینه قابل ملاحظه‌ای برخوردار است.

قابهای با مهاربند هم محور از شکل پذیری مطلوب برخوردار نیستند ولی اعضای آسیب پذیر آن در مقابل زلزله (مهاربند) محدود و در نتیجه بازسازی آنها بسیار کم هزینه‌تر از قابهای خمشی است. به منظور رفع ضعف مهاربندهای هم محور و تامین شکل پذیری مطلوب آنها تحقیقات گسترده‌ای در دو دهه گذشته توسط محققان صورت گرفته است، که هریک به نحوی کوشیده‌اند میزان شکل پذیری مهاربندهای هم محور (CBF) را بهبود بخشند. از جمله این تحقیقات می توان به مهاربندهای دارای غلاف که ایده اولیه استفاده از این روش توسط آقای Wada و همکارانش [۱] در سال ۱۹۸۰ مطرح و گسترش یافت، اشاره نمود. در این مهاربندها با استفاده از غلاف های فولادی و یا بتنی از کمانش موضعی و کلی مهاربند جلوگیری می شود و مهاربند توان جاری شدن در کشش و فشار را پیدا می کند [۲] و [۳]. همچنین در این زمینه وتر رضائیان [۴] در مورد مواد پرکننده غلاف و تأثیری که بر روی عملکرد مهاربند غلافدار می گذارد مطالعه نموده‌اند.

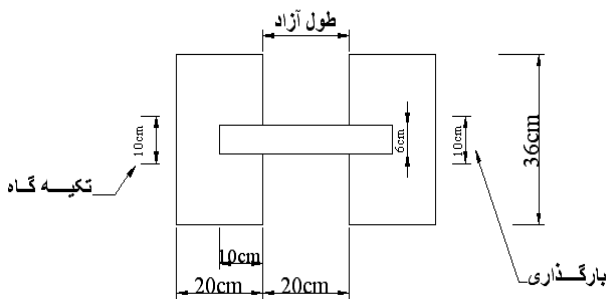
از دیگر روشهای مطرح شده، استفاده از فیوز می باشد. فیوزها (کنترل کننده‌ها)، المانهای قابل تعویض هستند که در قسمتی از مهاربند تعبیه می شوند و انرژی وارد به سازه را جذب و مستهلک می سازند. این المان ها در زمان زلزله با جذب نیروهای وارد شده تغییر شکل می دهند. بیشتر مواقع تغییر شکل ها باعث ورود مصالح المان از ناحیه رفتار الاستیک به رفتار پلاستیک می شود. پس از پایان زلزله تغییر شکل های ماندگار در این المانها باقی خواهد ماند و تعویض این المان ها امری ضروری می باشد. فیوزها (کنترل کننده ها) به شکل های مختلف با عملکرد های متفاوت خمشی، برشی و یا پیچشی ساخته می شوند. البته بیشتر تحقیقات انجام شده در این زمینه بر مبنای عملکرد خمشی بوده است. از انواع مختلف المان‌های خمشی، المان زانویی می باشد که در این زمینه Balendra [۵] و مفید [۶] تحقیقات گسترده‌ای بر روی این المان

شکل ۱. نحوه قرارگیری تسمه ها در قاب

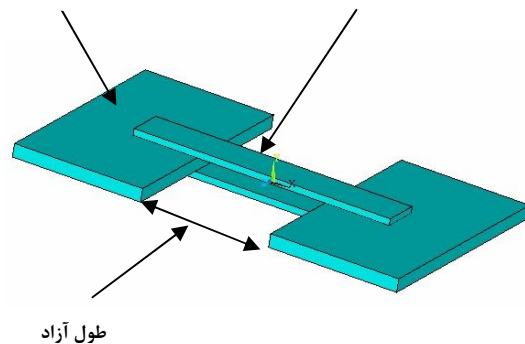
تحلیل استاتیکی غیرخطی برای بررسی رفتار مدل استفاده شده است. جنس تسمه های فولادی از نوع St37 که در بازار به وفور یافت می شود، می باشد.

طراحی ابعاد تسمه، تابع نیروی محوری موردانتظار مهاربند است، ضمن آنکه طراحی تسمه ها به گونه ای خواهد بود که قبل از وقوع کمانش در عضو مهاربندی، تسمه ها تسلیم شده و ضمن جذب انرژی از کمانش مهاربند جلوگیری کنند. مطالعه انجام شده بر روی المان به صورتی که در شکل ۲ رسم شده است، انجام گردیده است. این المان در محدوده بارهای متنوع لرزه ای می تواند نقش یک فیوز (کنترل کننده) برای جلوگیری از کمانش مهاربندها را بازی کند.

شکل ۳. پلان المان

تسمه های فولادی به عنوان فیوز (کنترل کننده) صفحه اتصال

شکل ۲. مدل پیشنهادی

۴. مشخصات بارگذاری و مراحل تحقیق

بارگذاری و تکیه گاهها برای مدلسازی هر چه واقعی تر در عرض ۱۰ سانتی متر از صفحه اتصال (شکل ۳) انجام گردیده است. انتخاب این عرض به علت مدل سازی واقعی انتقال بار از مهاربند به کنترل کننده از طریق جوش یا پیچ می باشد. طولی که بر روی صفحات اتصال برای متصل شدن تسمه ها به صفحات اتصال در نظر گرفته شد ۱۰ سانتی متر می باشد، این مقدار برای اتصال مناسب این تسمه ها با جوش یا پیچ مناسب است. در شکل ۳ مشخصاتی همچون طول آزاد و نحوه بارگذاری ارائه شده است.

۳. مدل سازی رفتار المان

به منظور بررسی عملکرد المان زیر اثر بارهای رفت و برگشتی زلزله، المان محوری به صورت سه بعدی در نرم افزار ANSYS مدل شده است. از المان 185 olid که یک المان سه بعدی و دارای ۸ گره که هر گره دارای سه درجه آزادی انتقالی می باشد، برای مدلسازی استفاده گردیده است. این المان قادر است کلیه تنشها، نیروهای داخلی، بارگذاری داخل و خارج صفحه را در تحلیل های غیرخطی نشان دهد. برای مدلسازی منحنی تنش-کرنش و نحوه سخت شوندهای اعضا از مدل تنش-کرنش چندخطی کینماتیک (MKIN) و از

در ابتدا به بررسی تاثیر طول آزاد تسمه بر ظرفیت و تغییرات سختی، میرایی و کمانش المان پرداخته شده و در نهایت با توجه به ابعاد تسمه ها، رفتار هیستریک و میزان جذب انرژی المان مورد بررسی قرار گرفته است. در هر بخش برای کنترل کمانش تسمه ها، آنالیز کمانش (Eigen Buckling) انجام شده است و برای تأیید نتایج حاصل از تحلیل کمانش، از نتایج آزمایشگاهی و تر و رضائیان [۲] استفاده شده است. در این تحقیق به بررسی کمانش مهاربندهای هم محور پرداخته شده است، در مدل آزمایشگاهی

همانطور که ملاحظه می شود درصد خطا بسیار ناچیز است ضمن آنکه این مقدار خطا به دلیل سختی که صفحات اتصال از خود نشان می دهند نیز می باشد. در شکل ۵ منحنی هیستریسیس نیرو-تغییر مکان المان با طول آزاد ۲۲ سانتی متر، به عنوان نمونه ارائه شده است.

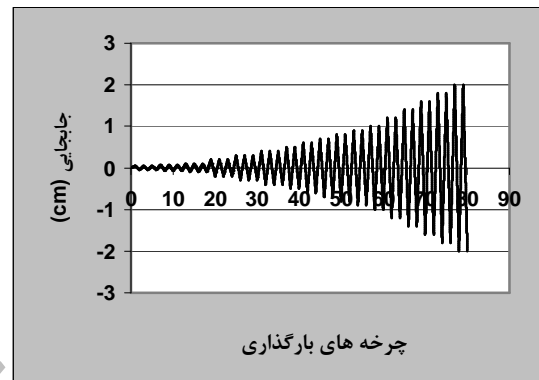
منحنی هیستریسیس منظم و پایدار بوده که نشان دهنده عملکرد مناسب این عضو برای جذب واستهلاک انرژی ورودی زلزله می باشد و طول آزاد تسمه با تشکیل مفاصل خمیری به جذب انرژی می پردازد. نتایج تحلیل کماتش برای کنترل کماتش تسمه ها در جدول ۲ آمده است. در این جدول P_{cr} ، بار بحرانی کماتش و P_y ، بار نظیر جاری شدن می باشد.

جدول ۲. کنترل بار کماتش تسمه ها

نتیجه	P_{cr} (KN)	P_y (KN)	طول (cm)
$P_{cr} > P_y$	۲۲۸۰	۲۸۸	۱۵
$P_{cr} > P_y$	۱۰۹۰	۲۸۸	۲۲
$P_{cr} > P_y$	۵۸۸	۲۸۸	۳۰

همانطور که مشخص است تسمه ها قبل از آنکه کمانه کنند جاری شده اند و به جذب انرژی پرداخته اند. نکته قابل توجه آنکه با افزایش طول آزاد، بار کماتش کاهش یافته و به بار نظیر جاری شدن نزدیک می شود و به نوعی عملکرد تسمه ها نزدیک به عضو مهاربند می شود. طول آزاد از یک طرف بر سختی مورد نظر تاثیر گذار می باشد و از طرف دیگر کنترل رفتار عضو محوری از لحاظ کماتش، تحت تاثیر مستقیم این نکته است. جهت مقایسه تاثیر که طول آزاد بر سختی و میرایی المان می گذارد، منحنی پوش نیرو-جابجایی که از منحنی هیستریسیس بدست آمده است، در شکل ۶ نشان داده شده است. از آنجا که سختی محوری با طول نسبت عکس دارد، با کاهش طول، سختی محوری افزایش داشته است که این امر می تواند دست طراح را برای سختی های مورد نظر باز بگذارد. همچنین با توجه به آنکه بار بحرانی با طول به توان دو نسبت عکس دارد، طول بیش از حد تسمه ها نیز می تواند باعث کماتش شود. چنانچه سطح نیرو های وارده به مهاربند پایین باشد، سطح مقطع تسمه های تشکیل دهنده به عنوان پارامترهای طراحی کاهش می یابند. با کاهش ابعاد، کنترل کماتش این تسمه ها امری اجتناب ناپذیر است. زیرا در صورت کماتش این اعضا قبل از جاری شدن، عملکرد اصلی کنترل کننده محوری به عنوان جاذب انرژی زلزله مخدوش می شود. بنابراین اثر این دو موضوع (سختی و کماتش) باید به طور همزمان مورد توجه قرار گیرد.

بار کماتش ۲۰ کیلو نیوتن بدست آمده است در حالیکه مدل تحلیلی مقدار ۱۸ کیلو نیوتن را نشان می دهد. بنابراین نتایج مدل تحلیلی و آزمایشگاهی در حد قابل قبولی نزدیک می باشد. به منظور کنترل اولیه تحلیل های انجام شده روابط مقاومت مصالح بکار گرفته شده است، تا مدل پیشنهادی با اعتماد بیشتر مورد بررسی قرار گیرد. در شکل ۴ نمودار بارگذاری اعمالی که بر اساس آیین نامه ATC_24 [۱۰] می باشد و از مقادیر کم جابجایی (۰/۰۵ میلی متر) شروع می شود، نشان داده شده است

شکل ۴. منحنی جابجایی اعمالی

۴-۱. تاثیر طول آزاد تسمه ها بر رفتار المان

المان مورد نظر به ابعاد: ضخامت ۱، عرض ۶ و طول های آزاد، ۱۵، ۲۲ و ۳۰ سانتی متر برای بررسی تاثیر طول آزاد (شکل ۳) بر سختی، میرایی و کماتش عضو مورد نظر مدل سازی شده است. همانطور که ذکر گردید کنترل کننده از دو تسمه تشکیل شده است (شکل ۲ و ۳).

در جدول ۱ برای کنترل نتایج تحلیلی توسط نرم افزار با روابط مقاومت مصالح، مقادیر بار جاری شدن و درصد خطا ارائه شده است. این مقایسه در لحظه خارج شدن مصالح از ناحیه الاستیک به پلاستیک انجام گرفته است تا صحت تحلیل انجام شده مورد بررسی قرار گیرد. در این جدول P_y ، بار نظیر جاری شدن، F_y ، تنش جاری شدن و A ، سطح مقطع المان می باشد.

جدول ۱. مقایسه نتایج تحلیلی توسط نرم افزار با روابط مقاومت مصالح

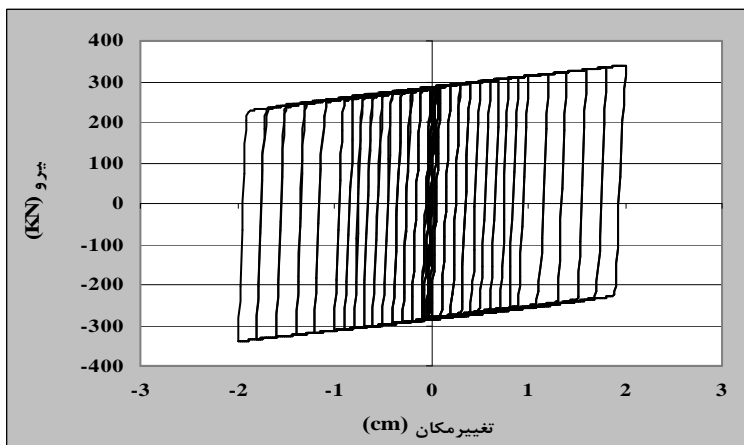
طول آزاد (cm)	مقاومت مصالح $P_y = F_y \times A$ (KN)	ANSYS P_y (KN)	درصد خطا
۱۵	۲۸۸	۲۹۱/۷	۱/۲
۲۲	۲۸۸	۲۹۰	۰/۶۸
۳۰	۲۸۸	۲۸۹/۵	۰/۵۱

۴-۲. بررسی افزایش شکل پذیری با استفاده از کنترل کننده

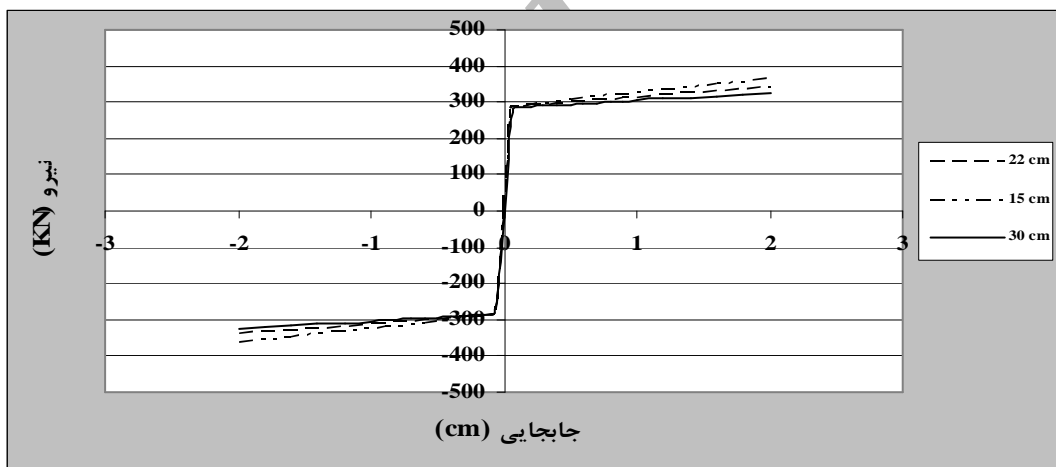
محوری

پس از آنکه پارامترهای تاثیر گذار بر طول آزاد مورد بررسی قرار گرفت، در این بخش به بررسی رفتار هیسترتیک و جذب انرژی توسط کنترل کننده محوری پرداخته می شود.

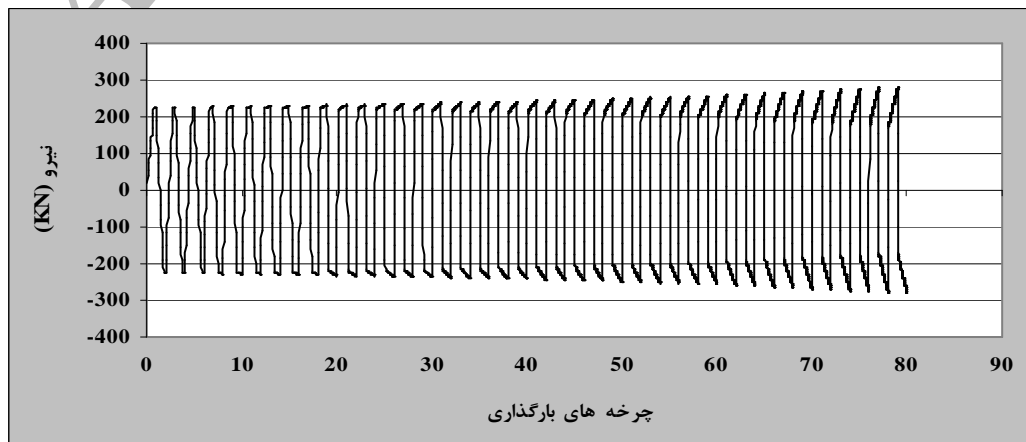
تسمه های فولادی به طول ۴۰ (طول آزاد ۲۰) و عرض ۶ وضخامت ۰/۸ سانتی متر به طوری که قبلاً ارائه شد، مدل شدند و مدل تحت بار رفت و برگشتی قرار گرفت. در شکل ۷ منحنی نیرو- چرخه های بارگذاری و در شکل ۸ منحنی هیستریسیس نیرو-تغییر مکان ارائه شده است.

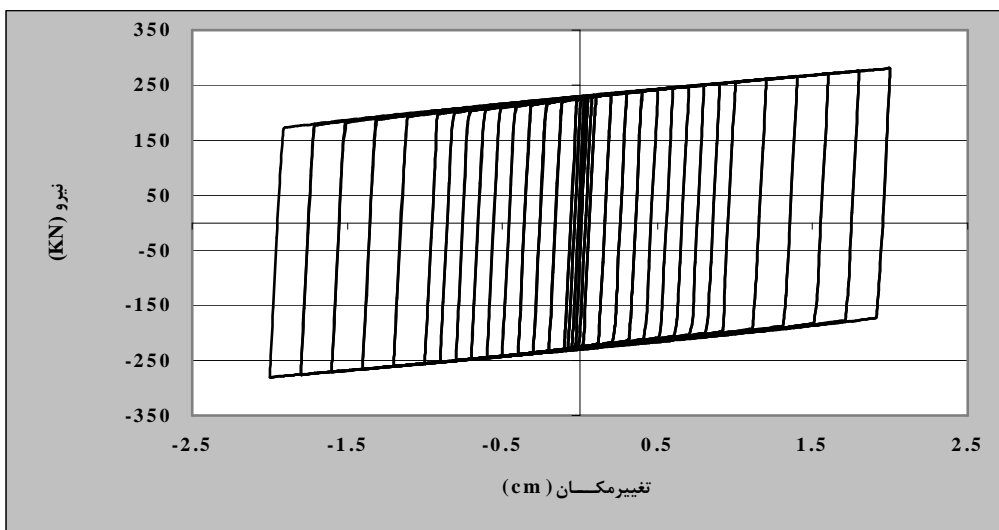
شکل ۵. منحنی هیستریسیس نیرو- تغییر مکان المان با طول آزاد ۲۲ سانتی متر

شکل ۶. مقایسه تاثیر طول آزاد بر سختی و میرایی

شکل ۷. منحنی نیرو- چرخه های بارگذاری

شکل ۸. منحنی هیسترسیس نیرو-تغییر مکان

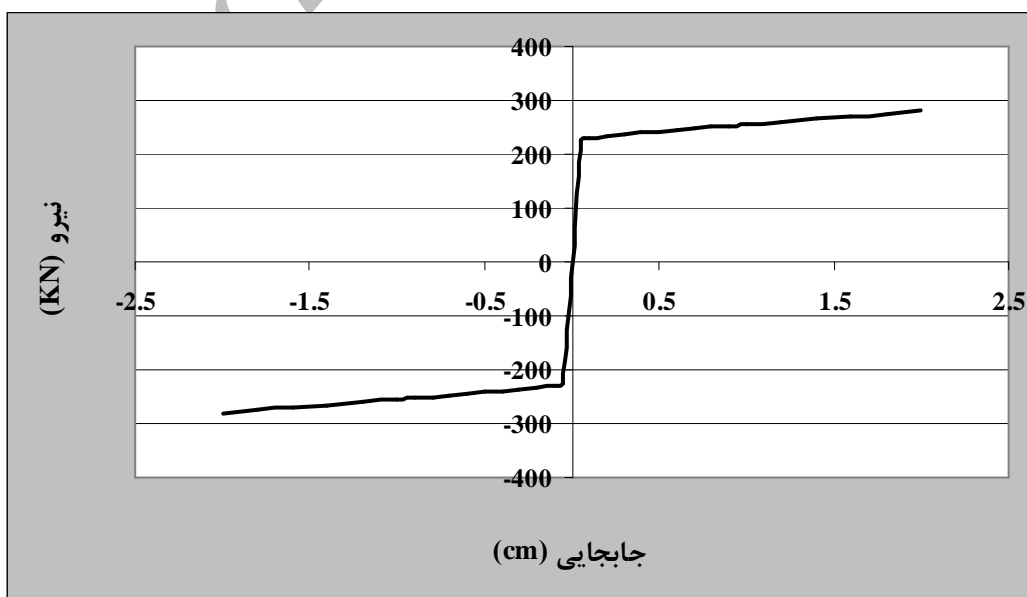
ملاحظه می‌شود درصد خطا ناچیز است. توزیع تنش فون میسز که در شکل ۱۰ ارائه شده است، بیانگر این مطلب است که با استفاده از تسمه‌ها، طول آزاد این اعضاء با ورود به ناحیه غیر الاستیک و جاری شدن سرتاسری باعث جذب انرژی ورودی زلزله و در نتیجه افزایش شکل پذیری شده‌اند.

جدول ۳. کنترل نتایج تحلیلی توسط نرم افزار با روابط

مقاومت مصالح

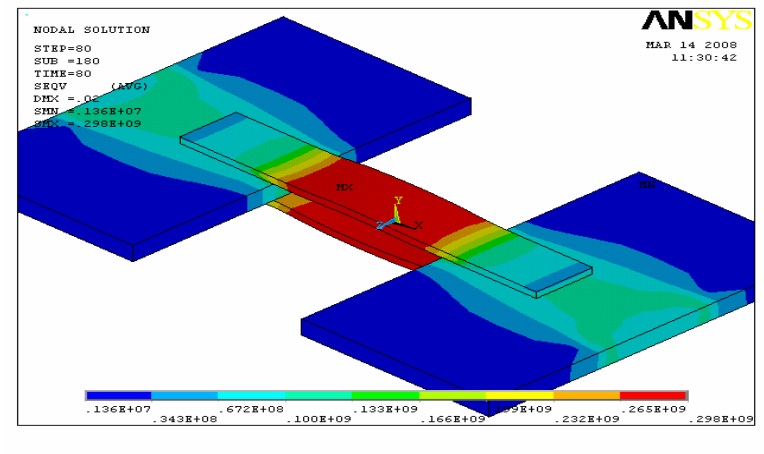
مقاومت مصالح	ANSYS	درصد خطا
$P_y = F_y \times A (KN)$	$P_y (KN)$	
۲۳۰	۲۳۳/۶	۱/۵

منحنی هیسترسیس پایدار و منظم بوده که نشان دهنده جذب خوب انرژی توسط مدل می‌باشد. در شکل ۹ منحنی پوش نیرو-تغییر مکان که از منحنی هیسترسیس بدست آمده، ارائه شده است. همانطور که از شکل ۹ مشخص می‌باشد اولین مفصل پلاستیک در بار ۲۳۳/۶ کیلونیوتن و در طول آزاد تسمه‌ها تشکیل شده است. با انجام تحلیل کمانش تسمه‌ها، مقدار بار کمانش ۶۷۷ کیلونیوتن بدست آمده است، این درحالیست که بار جاری شدن ۲۳۶ کیلونیوتن می‌باشد ($p_{cr} > p_y$) و تسمه‌ها قبل از آنکه کمانه کنند با تشکیل مفصل پلاستیک به استهلاک انرژی می‌پردازند. در جدول ۳ نتایج تحلیل توسط نرم افزار با روابط مقاومت مصالح در لحظه خارج شدن مصالح از ناحیه الاستیک به پلاستیک مقایسه شده است.

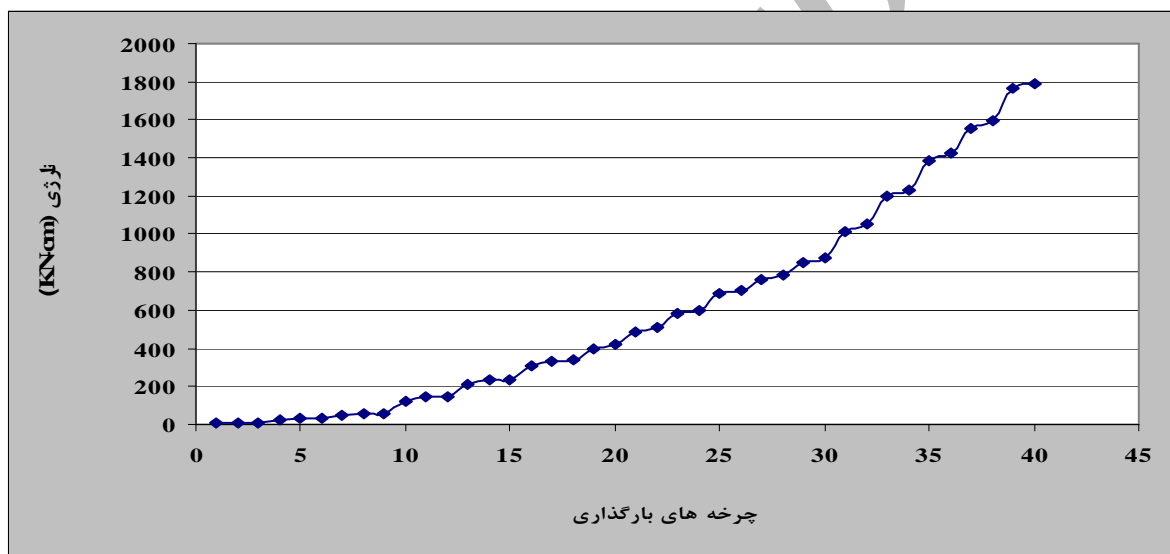

شکل ۹. منحنی پوش نیرو-تغییر مکان

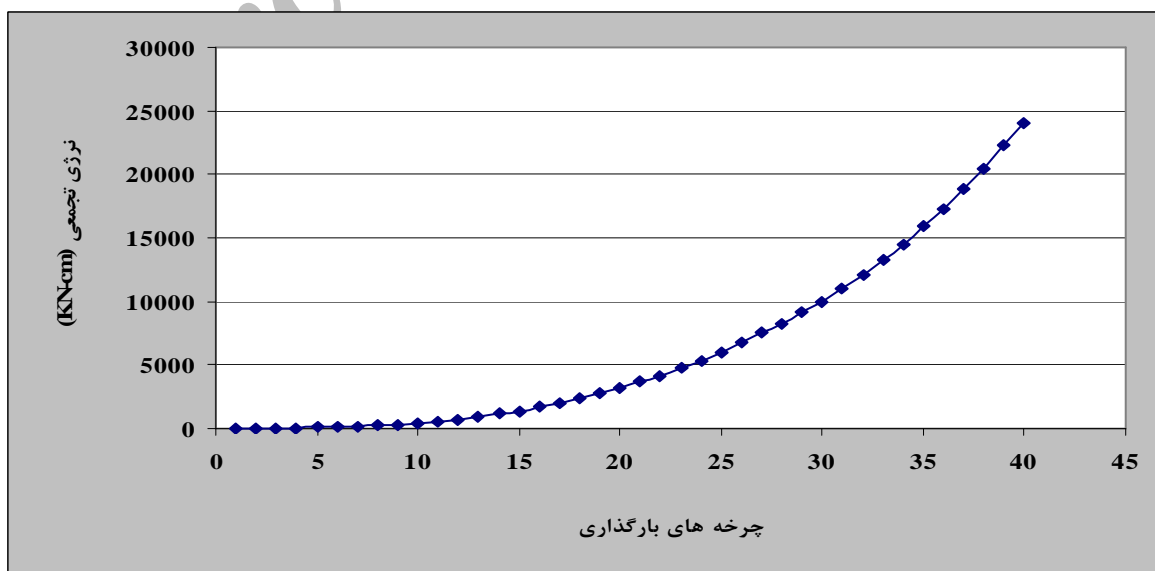
جاری شدن سرتاسری طول آزاد تسمه ها

شکل ۱۰. توزیع تنش فون میسس

شکل ۱۱. منحنی انرژی - چرخه های بارگذاری

شکل ۱۲. منحنی تغییرات انرژی تجمعی - چرخه های بارگذاری

• توزیع تنش فون میسس بیانگر جاری شدن کامل طول آزادکنترل کننده محوری و استفاده از تمام ظرفیت این طول برای جذب انرژی می باشد.

• با در نظر گرفتن ابعاد و طول مناسب تسمه ها می توان برای بارهای متنوع لرزه ای، کنترل کننده را به شکل مناسبی طراحی نمود تا از طرفی از کمناش عضو مهاربند جلوگیری کند و از طرف دیگر به واسطه تغییر شکل هایی که می دهد از ورود عضو مهاربند به ناحیه غیرالاستیک (تحت بارهای کششی) جلوگیری به عمل آورد.

مراجع

- [1] Iwata, M, kato, T., Wada, A., "Buckling-Restrained Braces as Hystertic Dampers in Behavior of Steel Structures in Seismic Area, STESSA, A.A. Balkema, Rotterdam, The Netherlands, 2000, pp.33-38.
- [2] RaviKumar., G., SatishKumar., S.R., Kalyanaraman., "Behavior of Frames with Non-Buckling Bracings Under Earthquake Loading," journal of constructional steel Research vol.6,no.3, 2007, pp. 254-262.
- [3] Mahin, S., Uriz, p., "Full scale Brace Frame Tests Containing Unbounded Braces". UC Berkeley PhD thesis, 2002.
- [۴] رضا نیا، ع.ر.، "مهاربندهای هم محور شکل پذیر"، پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی عمران گرایش سازه، دانشکده عمران، دانشگاه علم و صنعت ایران، ۱۳۸۱.
- [5] Balendra, T., "Large-Scale Seismic Testing of Knee-Brace-Frame", JOURNAL OF STRUCTURAL ENGINEERING, January 1997, pp 11-19.
- [6] Massood Mofid, Mehrdad Lotfollahi, "On the Characteristics of New Ductile Knee Bracing Systems", journal of constructional steel Research (ELSEVIER), 2004.
- [7] Keh-Chyuan Tsai, M.EERI, Huan-Wei hen, Ching-Ping Hong, Yung-Feng Su, "Design of steel Triangular Plate Energy Absorbers for Seismic-Resistant Construction", journal of Earthquake spectra, Vol.9, No.3, 1993.
- [8] Ming-Hsiang Shih, Wen-Pei Sung, "A model for Hysteretic Behavior of Rhombic Low Yield Strength Steel Added Damping and Stiffness", journal of computers and structure, Vol.8, No.3, 2005, pp. 895-908.
- [۹] عباس نیا، ر.و.تر، م.ق. و کافی، م.ع.، "بررسی عملکرد المان شکل پذیر در بادبندهای هم مرکز قابهای فولادی"، هفتمین کنگره بین المللی عمران، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۸۵.
- [10] ATC-24. Guidelines for Seismic Testing of Components of Steel Structures, Washington (DC), 1992.

در شکل ۱۱ منحنی انرژی-چرخه بارگذاری و در شکل ۱۲ منحنی تغییرات انرژی تجمعی-چرخه های بارگذاری ارائه شده است.

همانطور که از شکل ۱۱ مشاهده می شود انرژی در آخرین چرخه الاستیک (E_E) برابر ۳۲/۱ و انرژی در آخرین چرخه غیر الاستیک (E_p) ۱۷۹۰ کیلو نیوتن-سانتی متر است.

همچنین از شکل ۱۲ می توان چنین نتیجه گرفت که مجموع انرژی در چرخه های الاستیک، ۱۶ و مجموع انرژی در چرخه های غیر الاستیک ۲۴۰۳۰ کیلو نیوتن-سانتی متر است.

بنابراین برای بدست آوردن متوسط انرژی هر چرخه بارگذاری در ناحیه غیرالاستیک ($\bar{E}_p$) و متوسط انرژی هر چرخه بارگذاری در ناحیه الاستیک ($\bar{E}_E$) خواهیم داشت:

$$\bar{E}_E = \frac{\sum_{i=1}^6 E_i}{6} = 19.4 \text{ (KN-cm)} \quad (1)$$

$$\bar{E}_p = \frac{\sum_{i=1}^{40} E_i - \sum_{i=1}^6 E_i}{40 - 6} = 704 \text{ (KN-cm)} \quad (2)$$

ملاحظه می شود که انرژی آخرین چرخه بارگذاری ۵۵/۸ برابر انرژی آخرین چرخه الاستیک است و متوسط انرژی هر چرخه بارگذاری المان در آخرین چرخه بارگذاری ۳۶/۳ برابر متوسط انرژی هر چرخه بارگذاری در ناحیه الاستیک است. این مقایسه بیانگر قابلیت المان در جذب انرژی زلزله و استهلاک آن است.

۵. نتیجه گیری

در این مطالعه به منظور جلوگیری از کمناش و افزایش شکل پذیری مهاربندهای هم محور، ایده جدیدی در قالب استفاده از تسمه های فولادی در انتهای مهاربند مورد بررسی قرار گرفت. بر مبنای مطالعه انجام شده نتایج زیر حاصل گردید:

- ایده استفاده از این المان جهت افزایش شکل پذیری مهاربندهای هم محور مورد تأیید قرار گرفت.
- در نظر گرفتن طول آزاد مناسب برای تسمه ها، می تواند تأثیر بسزایی بر روی سختی و کمناش المان داشته باشد و این طول باید بادر نظر گرفتن دو مورد ذکر شده، به طور مناسبی انتخاب شود.
- با ایجاد یک خروج از مرکزیت نسبت به محور مهاربند، طول آزاد تسمه ها با تشکیل مفاصل خمیری به جذب انرژی پرداخته اند که منحنی های هیسترسیس و توزیع تنش فون میسس، مؤید این مطلب می باشد.